

Johann Festing

Programma Quo Ad benevole audiendam Disputationem Ultimam De Successione Ab Intestato Ex Ludwelli Exercit. X. th IV. & V. Ab Augusto Friderico Gerdes, Lubecensi. d. XXI. Iul. h. Ann. MDCLXXXIIX. H. L. Q. S. solenniter habendam Magnif. Dn. Pro-Rectorem, ... invitat Johannes Festing/ D.

Rostochii: Wepplingius, 1688

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn741708116>

Druck Freier Zugang

RU jurist. 21. Juli 1688

Festing, Joh. /e

7. 1687.

603
Bibliothek
Academice
Rostochiensis

PROGRAMMA

QVO

Ad benevolē audiendam

DISPUTATIONEM ULTIMAM

DE

**SUCCESSIONE
AB INTESTATO**

Ex LUDWELLI Exercit. X. th. IV. & V.

AB

**AUGUSTO FRIDERICO
GERDES, Lubecensi.**

d. XXI. Jul. b. Ann. MDC LXXXIIX.

H. L. Q. S.

solemniter habendam

Magnif. DN. **PRO-RECTOREM,**

Utriusq; Reipubl. Proceres splendidissimos, omnesq; bonarum literarum Fautores officiosē ac peramanter

invitat

JOHANNES Vesting, D.

Rostochii, Typis JOHANN. WEPPLINGII,

Acad. Typogr.

3.

I. N. D. N. J. C.

Uæsitum est: Num Germania laboret hodiernâ civium literatorum multitudine? quocircâ variis studiis & affectibus decertarunt invicem. Scilicet ut *potissimas* eorum explicem *rationes*, qui *contra* literatorum multitudinem disputant: inde ducunt, quod *vix castra* horrida sequatur, qui *Musarum* solitudini assveverit; tum nec *mercator* habeat, quem in *Indiam* mittat petiturum ebur; nec *opifices* possint reipublicæ præstare necessaria. Sed perversa isthæc est disputandi ratio, quandoquidem militum quidem numerus hætenus non deficit, modò ceteri adsint *rerum* agendarum *nervi*; neq; mercatura darnnum patitur quia pauci sint, qui negotientur; sed quia mercatores *luxuriari* prius discunt & *pecunia illudere*, quàm *lucrari*; opificum quoq; non exiguum proventum tempus omne attulit. Eapropter nullum à literatorum multitudine detrimentum. At verò quænam est *fortuna* literarum aut superfluens illa literatorum copia? Certè nemo nescit, qui bono genere atq; loco, non adeò multos esse bonos nostro seculo & literatos, ut potiùs frequens sit inter doctos de *Barbarie* præfagium. Equidem etiamsi sacra nostra Germania de quibusdam gaudeat literatis, quorum tamen numerum nemo dixit.

dixerit superfluum, quia optimorum hominum nunquam
plenus numerus: attamen unius ævi hæc est turba perexi-
gua, nisi augmentum capiat ex futura juventute, quæ suc-
crescens suppleat filicerniorum partes. Variis meritò arti-
bus imbuitur *juventus*, ut habeant societates, quorum su-
stineantur ministeriis. *Alii* divitias congerunt, *alii* neces-
saria parant, *alii* aut manu aut ingenio defendunt. Hi om-
nes suas habent laudes; maximas tamen illi, qui *ingenio*
profunt, eorum enim virtus *bellum* moderatur *pacem*q;. Sa-
nè sicut universale emolumentum, quod omnibus nascitur,
majori dignum laude est, quàm quod particulariter pro-
dest: ita virtus ea eminet, quæ salutem civitatis aut defen-
dit aut dirigit. Hæc autè tum in *armis* tum in *literis* elucescit.
Virtus quidem militaris reipublicæ inque eâ literis artibusq;
tutum tribuit præsidium, & dum imperterrita pectore ho-
stium confringuntur robora, vix aliter meditarur erudito-
rum chorus, quàm sicut Cicero pro Muræna dixit: *Nimirum*
dicendum est, quod sentimus; Virtus militaris præstat ceteris o-
mnibus. Attamen nec ullus nescit, quomodo *parvi sint foris ar-*
ma, nisi sit consilium domi; unde Principi & consiliis opus est &
experientiâ. Equidem salutaria aliquando consilia præbet
experientia, quæ pro temporum aut locorum varietate vix
aliunde haurienda: sed si ab initio non instruat optimis
exemplis animus, magnis certè periculis parabitur experi-
entia. Hæc *parata* tunc demùm *proderit* maximè, si manu res
gerenda; *sublevabitur* autem præcedaneis *prudencia consiliis*,
dum discrimen adhuc prospiciendum erit. Hinc *Alphonsus*
Aragon. Rex interrogatus, Utrumne armis an libris ma-
jorem gratiam deberet, respondit: *ex libris se arma & ar-*
morum iura didicisse. Nec alia fuit ratio *Philippo* Macedonum
Regi, quare tanto studio filio *Alexandro* in Regno successo-
ri pluriumq; terrarum futuro debellatori *optimum* quæsi-
):(2. verit

verit *Præceptorem*. Nec spem fefellit felix rerum eventus, cum virtus militaris adjuncta eruditione & doctrinâ filium *Magnum* reddiderit. Hunc tantopere literis incubuisse accepimus, ut ad nobilissimum philosophum vox ipsius laudatissima excepta sit: *Malle se doctrinâ quàm imperii magnitudine ceteris antestare*. De *Julio Casare* memoriæ proditum est, (quod inter alia ait *Saavedra*) sic eum formari ac fingi voluisse à statuariis: Globo insistebat terrestri, atqve unâ manu gladium, alterâ librum tenebat, hoc insuper adjecto lemmate: *Ex utroq; Casar*, nimirum, ut significaret, tam eruditionem quàm arma ad acquirendum & conservandum Imperium magno sibi fuisse adjumento. Hinc quoq; ædem *Herculis Musarum*, in circo *Flaminio Fulvius* ille Nobilior ex pecuniâ Censoriâ fecit, non id modò secutus (quemadmodum ait *Eumenius*) quod ipse literis & summi Poëtæ amicitia duceretur; sed quòd in Græciâ cum esset Imperator, acceperat *Herculem Musagetem* esse, id est comitē ducemq; *Musarum* &c. Refutata autem dudum est *Gothorum* stultitia, qui idcirco Regis *Athalarici* Matrem *Amalafuentâ* impensè oderant, quia illa de filio literis imbuendo sollicita; putabant enim per literas effeminari animos & ineptos reddi ad gerenda bella. Quin potius ex tantis Principum testimoniis ac successibus, hæc literarum satis demonstratur utilitas, ut nexu quodam arctissimo jungantur armis. Sed quid de *Legibus* dicendum, quæ potissimam togati studii partem faciunt? Tribuit Imperator *Justinianus* legibus quod armorum est, & armis quod legum est, quando *Imperatoriam*, ait *Majestatem non solum armis decoratam sed etiam legibus oportet esse armatam*. Id verò dictum sicut optimum est: ita non minus commode à nobis sæpius repetitur, cum & ipsi Principes, Reges & Imperatores suum fecerint. Sic *Anglorum* Rex *David* ejus nominis primus, qui post fratres *Edgarum* & *Alexandrum*

andrum i. regnavit A. C. 1124. cum ad imitationem IV. libro-
rum Institutionum, quas profiteamur, quatuor componi
iussit libros, quibus more Hebræorum & Anglorum titu-
lus & inscriptio est à primis verbis *Regiam Majestatem*, hic
iisdem proœmialibus verbis amabilem armorum atqve
legum conjunctionem meditatus est. Nec alia norma
proœmii, quod fieri mandavit *Carolus V.* Imperator glorio-
sissimus de confirmatione legum publicorum judiciorum,
ubi sapienter explicat, omnem boni Principis laudem in
eo consistere ut sit ἀμφοτέρων βασιλεύς τ' ἀγαθός. κρατὶς τ'
ἀρχηγῆς, *Etiam legibus armatus, quàm armis decoratus.* Sci-
licet alterum alterius auxilio semper eguit, quod ait Justinia-
nus, *Etiam militaris res legibus in tuto collocata est quàm ipsæ
leges armorum presidio servatae sunt.* Idem alibi perspicuum esse
ait, quod militaris quidem res, si sola & per se consistat, ultra quam
debet, efferatur & in audaciam degeneret: civilis verò nisi ad mi-
stum habeat robur militum, infra mediocritatem auctoritate careat;
utrumq; verò si in idem cum altero concurrat, omnium perfectissi-
mum & absolutissimum sit, quodq; tam ad gerendum bellum quàm
ad tuendam pacem sufficiat. Adeo igitur complexionones videm⁹
& copulationes & coagmentationes virtutis militaris, &
hujus, quæ ingenio rem moderatur tum in bellis tū in pace.
Hæc parta insuper disponit, hæc tuetur ea prosperè, tranquil-
litate servat, avertit sine acerbitate malum, remediumq;
parat. Hæc Principem decet, & magnâ cum curâ ipsi ac-
quirenda est; Sed nec min⁹s efformanda ad eam erunt ali-
orum ingenia, quorum ministeriis utatur Princeps. Non
utilior res aut magis salutaris reipublicæ, quàm si abundet
viris, quorum prudentia ipsi prospicit de necessariis & uti-
litatibus. Optandum certè ut in isthæc studia incumbant
plurimi, sed non segniter, neq; aliter atq; fas est. Multos
cernimus à viâ aberrare simul ac ingressi fuerint, quos mo-

vet causa veræ prudentiæ inimica, vel à vero tramite abarceat
abusui innexa animorum intentio. Ab hac omni abstinendum,
cavendum, eoq; animo incedendum est, qui in pietate
auxilii cœlestis experitur dona & in probitate componitur
ad salutem reipublicæ. Sic optima videtur docend ratio, si in
ipsis doctrinæ initiis præparetur animus, ut potissimum ex
eâ causâ promoveatur, quæ optima est. Hæc certè
ratio fuit quare non abs re futurum videbatur de *Motivis*
studiorum paucis differere. Sed quia nunc sine aliis am-
bagibus ad exercitia disputationum properandum erat,
inter has meditationes tamen cogito, quanti fortunâ suam
facere queat Ampliss. Gerdesiorum familia mihiq; amici-
sima. Sic primum enim cum respicimus ad utramq;
virtutem bellicam & togatam, ipsa consularis dignitas
in Lubecensium inclytâ republicâ cum gratâ merito-
rum memoriâ bona pacis, quæ ex saluberrimis consi-
liis obvenerunt, abundè hætenus testatur. Nec minus
conservata postmodum in progenie virtus eminuit, quæ
sicut hodiernum adversus barbaros in armis inclarescit; Ita
non minus per Jurisprudentiæ literarum que optimarû stu-
dia, prosperrima DEO benediciente augmenta in nepote
floquentissimo speranda sunt. Equidem diu satis morbo
detentus hætenus tacere debuit qui discendi ardore semper
integralib; libris volvit & revolvit futuri docti exercitii virtu-
tumq; optimos magistros. etenim quod secundum in hoc
nostro quasi schemate meditationis erat, non pecuniæ stu-
dium occœcavit unquam animum, qui veram sectatur
gloriam; neq; hanc inanis gloriæ cupido remoratur, cum ad
exemplum optimorum nihil magis odio habeat quàm hoc
ludibrium. Imò sedulâ curâ doctus est considerare inertes de
factione seculi nobiles, in quibus, sicut in statuâ, præter
nomen nihil est additamenti. Potius cupido integræ con-
scien-

scientiæ motiva studiorum fuit. quandoquidem quid de-
beat reipubl. quid parentibus, quid Academiæ, imò quid
honesto nomini prorsus cogitatum fuit. Sanè hæ causæ
sunt, quæ conscientiam uniuscujusq; Juvenis in Academiâ
ad hauriendam & demonstrandam publicè eruditionem
obstringunt. namq; cum in civitate is melior habea-
tur, qui plurimum prodest, non nisi cum dedecore
versari poterunt, ex quibus commoda nulla, detrimenta
autem multa sunt. id fieri intelligitur, si negliguntur studia &
multis sumptibus alitur inertia. Hinc parentum dolor,
quorum spes elusa est, quæ in honoribus filiorum ipsis glo-
riam promittebat. Meminisse hic debebant juvenes, quod
Verulamius ait: *Gaudia parentum occulta sunt; nec minus
dolores eorum & metus. Illa certè verbis assequi nequeunt,
bos autem proferre nolunt. Certè liberi labores humanos suavi-
ores, verùm infortunia amariora reddunt.* Sed Academiæ
pariter res agitur; cujus utilitatem promovere hæc ratio
jubet quæ civem boni publici non finit esse immemorem.
Sic enim, ut magis Academia crescat inter ceteras, unum-
quemq; laborare decet, donec eo juramento se teneri pu-
tat: *Volo procurare ac promovere bona Academia, quantum
possum & quantum scio.* Unde eò minùs exercitia Aca-
demica prætermittenda sunt: quoniam hujus officii,
quod promovendo bono Academiæ inlervit, maxima pars
censetur esse, *non sine publico specimine abiisse.* Hoc v. siqui-
dem statuta ipsa postulant, non potest nisi statutorum con-
scientiæq; malè habitâ ratione abiisse qui famæ Academiæ
suæq; immemor silentium hîc egit indecorum pariterq;
noxium. Triste spectaculum est, mutum videre Auditori-
um, elinguem cathedram, tacitam & fractam Academiam.
Ergò benè memor ejus quod assidua solet Professorum fi-
des suggerere, non potuit Nobil. Gerdesius Affinis opti-
mus

mus, quin post morborum incommoda nostræ Academiæ habiturus rationem, & satisfacturus desiderio suorum, imò officium expleturus suum, prodiret in publicum. Etenim licet quiescere potuisset in præceptis celebrium virorum & securum satis induere animum, cum ulterius per Oratorum, Politicorum, Moralistarum, Historicorum & Jurisperitorum monumenta privato cognitoque liceret ire tramite; tamen inter alios deesse noluit Academiæ necessitatibus, paraturus potius ut ex nostra etiam domo ederetur Juridicarum disputationum quæcunq; specimen. Quocirca cum in meris saltem utilibus quæstionibus & quæ in ipsis obtinent rerum argumentis disputabitur, eaq;ve disputatio in utilissimâ materiâ hodie ultima erit: Proinde non nisi spem eximiam splendidissimi Auditorii tum virtus disputantis, tum exercitii Academiæq; ratio & omnium favor ac benevolentia certissimè pollicentur. Nostrum autem sicut votum majus quodpiam esse non poterit nisi eum habuisse omnibus commendatissimum, quem nobismet ipsis habemus amicissimum: ita nunc eo etiam nomine abs utroq; Senatu Academiæ Celeberrimo cunctisq; Literatorum fautoribus per fiduciam favoris nobis promitto expetoq; humanissimè Auditorium Splendidissimum faventissimumq;.

P. P. Rostoch. XV. Jul. A. M DCLXXXIIX.

scientiæ motiva studiorum fuit. quandoquidem
beat reipubl. quid parentibus, quid Academiæ,
honesto nomini prorsus cogitatum fuit. Sanè
sunt, quæ conscientiam uniuscujusq; Juvenis in-
ad hauriendam & demonstrandam publicè eru-
obstringunt, namq; cum in civitate is meli-
tur, qui plurimum prodest, non nisi cum
versari poterunt, ex quibus commoda nulla, de
autem multa sunt. id fieri intelligitur, si negligunt
multis sumptibus alitur inertia. Hinc parentu-
quorum spes elusa est, quæ in honoribus filiorum
riam promittebat. Meminisse hic debebant juve-
Verulamius ait: *Gaudia parentum occulta sunt;
dolores eorum & metus. Illa certè verbis assequa-
bos autem proferre nolunt. Certè liberi labores huma-
ores, verùm infortunia amariora reddunt.* Sed
pariter res agitur; cujus utilitatem promovere
jubet quæ civem boni publici non finit esse imme-
Sic enim, ut magis Academia crescat inter ceter-
quemq; laborare decet, donec eo juramento se t-
tat: *Volo procurare ac promovere bonum Academiae
possum & quantum scio.* Unde eò minus exer-
demica prætermittenda sunt: quoniam huj-
quod promovendo bono Academiæ inlervit, max-
censetur esse, *non sine publico specimine abiisse.* Hoc
dem statuta ipsa postulant, non potest nisi statuto
scientiæq; malè habitâ ratione abiisse qui famæ
suæq; immemor silentium hîc egit indecorum
noxium. Triste spectaculum est, mutum videre
um, elinguem cathedram, tacitam & fractam Ac-
Ergò benè memor ejus quod assidua solet Profe-
des suggerere, non potuit Nobil. Gerdesius At

